VISU ZEMJU PROLETĀRIEŠI, SAVIENOJIETIES!

ĻEŅINA KAROGS

LATVIJAS KOMUNISTISKĀS PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS UN PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

Iznāk kopš 1950. gada 29. marta · Nr. 50 (5899) · Ceturtdien, 1989. gada 27. aprīlī · Maksa 3 kap.

1. MAIJĀ — DARBĀĻAUŽU STARPTAUTISKĀS SOLIDARITĀTES DIENAS SVINĪBU PROGRAMMA

PREIĻOS

28. aprīlī:

plkst. 18.00 — svinīga sanāksme rajona kultūras namā; ģimeņu ansambļu koncerts.

1. maijā:

svētki ielās (koncertus sniedz Vissavienības skolēnu draudzības festivāla dalībnieki);

plkst. 10.00 — siera rūpnīcas mikrorajonā;

plkst. 10.30 — Orlova ielā 14 (pie «Lauktehnikas» rajona apvienības);

plkst. 11.00 — Celtnieku ielā 2 (pie starpsaimniecību celtniecības organizācijas kantora);

plkst. 11.30 — Rēzeknes ielā 36;

plkst. 11.30 — Košukova ielā 3 (pie rajona dzīvokļu pārvaldes);

plkst. 12.00 — masu skrējiens pilsētas ielās;

plkst. 13.00 — Jauno tehniku stacijas raķešu modelētāju paraugdemonstrējumi aerodromā.

LĪVĀNOS

29. aprīlī:

plkst. 19.00 — svinīga sanāksme kultūras namā; koncerts.

1. maijā:

plkst. 8.30 — pulcēšanās uz mītiņu laukumā pie universālveikala;

plkst. 9.00 — demonstrācija un mītiņš pie kultūras nama;

plkst. 10.00 — sporta pasākumi (pulcēšanās laukumā pie universālveikala).

Graudaugi iesēti

— Tik agru sēju neesam piedzīvojuši, — saka Raiņa kolhoza galvenais dispečers A. Vjakse. Lūk, tāpēc arī graudaugu sējas gaitā Raiņa kolhozā noritēja bez bažām. Visas graudaugiem paredzētās platības apsētas.

Šodien saimniecībā turpinās lopbarības biešu sēšana. No 54 hektāriem sastrādāti jau 36 hektāri. Šodien kolhozā uzsāk kartupeļu stādīšanu, kurus Raiņa kolhozā audzēs 37 hektāru platībā. Kartupeļus stāda pirmajā ražošanas iecirknī, kuru vada Z. Anspoka.

Sējas darbi turpinās, un darbs dzen darbu. Dienaskārtībā — linu sēšana. Tos audzēs 150 hektāros. Tuvojas kukurūzas sēšana.

A. VELDRE

S Ē J A — 89

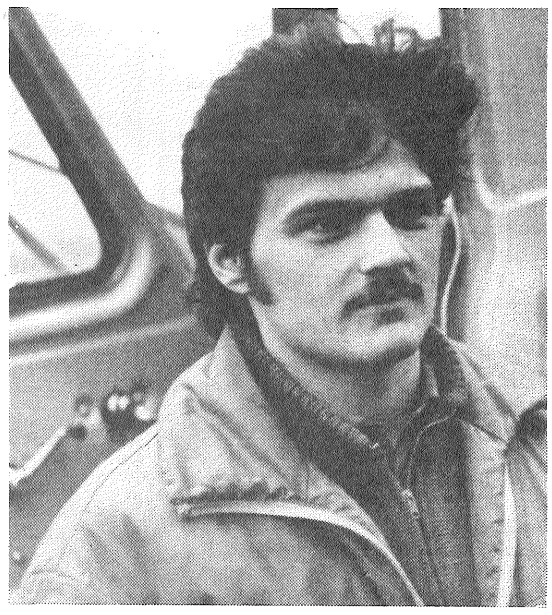

ATTĒLOS: Jānis Pastars (pa kreisi) un Visvaldis Vēvers.

Kaktīti, Albertu Puduli, sējējus Ivanu Bazuļevu, Grigoriju Surikovu, Jāni Pastaru, graudu pievedējus šoferus Pjotru Bazuļevu, Visvaldi Vēveru.

J. SALNAVIEŠA foto

Lakstīgala var neraizēties!

LAKSTĪGALA, sējas putns,
Pacel manu bāleliņu, —
Jauns bij' mans bāleliņš,
Sējas laika nezināja...

(T. dz.)

Nē, Kirova kolhozā sējas putns var droši dziedāt tikai savam priekam, — sējēji ik ritus agri jo agri ir tīrumā. Saspringtākajās dienās kultivētāji strādāja pat divās maiņās. Ražošanas iecirkņos ieviests saimnieciskais aprēķins.

Kolhozā īpatnēja augsnes struktūra, daudzi tīrumi vēl mitruma pilni, tāpēc nāksies kādu nedēļu nogaidīt. Tad varēs pabeigt graudaugu sēju. Driz stādīs kartupeļus un sēs kukurūzu.

Ar sējas darbiem mazliet labāk veicas pirmajā iecirknī, kur tos enerģiski organizē iecirkņa priekšnieka palīgs Mārtiņš Grigalis. Starp saviem labākajiem mehanizatoriem pavasara sējā viņš minēja kultivētājus Andri Ērtu, Pēteri Kaktīti, Albertu Puduli, sējējus Ivanu Bazuļevu, Grigoriju Surikovu, Jāni Pastaru, graudu pievedējus šoferus Pjotru Bazuļevu, Visvaldi Vēveru.

Kad materiāls bija sagatavots publicēšanai, no Kirova kolhoza saņēmām vēsti, ka graudaugu sēja pabeigta.

Pavasara sējas sacensības rezultāti starp saimniecībām periodā no 17. līdz 23. aprīlim

Saimniecība	Iesēts vasarāju, tai skaitā graudaugu — %	%
Raiņa	65	94
Kirova	66	93
«Sark. ausma»	64	82
Ļeņina	55	80
«Sark. Oktobris»	59	79
Dzeržinska	54	76
Gorkija	37	57
«Vārkava»	30	54
Suvorova	37	48
«Rožupe»	36	48
«Sīļukalns»	36	47
K. Marksa	20	36
«Nākotne»	25	33
Rudzātu p. s.	22	24
«Zelta vārpa»	18	23
Rušonas p. s.	18	22
«Jersika»	15	20
Aglonas p. s.	10	15
«Dubna»	6	11
«Dzintars»	6	9
«Ezerciems»	—	—
RAJONĀ	34	46

Partijas dzīve: ideoloģiskais darbs

Nekas nevar aizstāt dzīvo vārdu...

VIENA no ideoloģiskā darba formām ir politmācības. Un tāpēc pieskaršos vispirms šim jautājumam.

Situācija, kas izveidojusies Padomju Savienībā un pie mums republikā, nepaiet secen arī rajona dzīvei. Tāpēc politmācībām ir jābūt tādām, kuras klausītājus piesaistītu un ieinteresētu. Ne vienmēr šajā domu plurālismā katrs klausītājs spēj sistematizēt saņemto informāciju. Un šeit būtiska nozīme tātad ir pašam propagandistam.

Partijas politiskās izglītības sistēmā šogad strādā vairāk nekā 60 propagandistu. Vairumā gadījumu viņi cenšas politmācību gaitā saistīt programmas prasības ar konkrēto kolektīvu problēmām un sabiedriskajām aktualitātēm. Te jāmin Līvānu eksperimentālās bioķīmiskās rūpnīcas propagandists A. Lācars, 21. pārvietojamās mehanizētās kolonnas propagandists V. Pankovs, stikla fabrikā — I. Sniķers un citi.

Taču problēmu mēs šeit redzam daudz.

Bieži vien propagandists nokļūst jautājumu krustugunīs, ne vienmēr var dot argumentētu atbildi, jo jebkurš politisks jautājums, kurš auditorijai jāizskaidro, saistās ar ekonomiku. Tā kā ekonomikā problēmu pietiek, tad arī diskusijas izvēršas vētrainas.

Runājot ar propagandistiem, nonākam pie secinājuma, ka cilvēku ieinteresētība par mācībām ir minimāla. Kāpēc?

Salīdzinot teoriju ar reālo dzīvi, nonākam pretrunās, tas rada cilvēkos vienaldzību.

Tajā pašā laikā cilvēki uzskata, ka informācija par jautājumiem ļoti plaši pieejama ir masu informācijas līdzekļos. Un propagandistam konkurēt ir ļoti grūti.

Taču, kad runājam ar komunistiem, daļai no viņiem zināšanas ir virspusējas, it kā notikumu norisi zina, bet dziļāk analizēt un veidot savu uzskatu ne vienmēr var. Bet tas mums tagad jo vairāk ir vajadzīgs. Un gribas atgādināt, ka, stājoties partijas biedru rindās, mēs rakstījām iesniegumā, ka pildīsim Statūtus, un tur kā pienākums izvirzīta prasība apgūt marksisma-ļeņinisma teoriju, paplašināt savu politisko redzesloku.

Tātad no teiktā izriet, ka partijas pirmorganizācijām ir jāpalielina katra komunista atbildība.

Propagandisti izsaka domu, ka tās divgadīgās programmas, kas ir pašreiz, sevi pilnībā neattaisno. Jo no reālās dzīves tās ir atrautas, jāapgūst pārāk daudz teorētiskā materiāla.

Uzskatu, ka jāstudē tikai pamatprincipi atsevišķos jautājumos. Un uz to bāzes jāstudē prakse, ņemot vērā vietējos apstākļus: ja runājam par jaunajām saimniekošanas formām, tad lai katrs klausītājs zina, ko tas dos vinam, kam to vajag — vai kolektīvam, vai katram atsevišķi. Tad sapratīsim šo saimnieka lomu, par kuru tik daudz pašreiz runā.

Perspektīvā strādāsim ar partijas pirmorganizācijām pie tēmu izvēles tā, lai programmu izveidotu uz klausītāju domu pamata. Atteiksimies no prakses, ka programmu izvēlas partijas sekretārs un propagandisti. Jāzina, ko grib klausītāji. Tātad pirms mācību gada sākuma jāveic plaša domu izpēte.

Atsevišķās pirmorganizācijās, piemēram — republikāniskā projektēšanas un mājbūves tresta eksperimentālajā koksnes konstrukciju rūpnīcā, ir domāts izmainīt apmācību formu. Proti, darbosies diskusiju klubs, kuru veidos tresta propagandisti, bet katram klausītājam būs dota izvēle, vai nu apmeklēt vai arī neapmeklēt nodarbības, bet mācību gada beigās katram klausītājam būs jākārto ieskaite par programmas vielu. Programmu šīm diskusijām sastādīs pati pirmorganizācija, ņemot vērā aktualitātes. Kaut kur šī forma ir līdzīga darbam pēc individuālajiem plāniem, taču atšķirība ir programmatiskā jautājumu apguvē.

Mūsu propagandisti zināšanas galvenokārt papildina ik mēnesi rīkotajos semināros, bet ne vienmēr saņem gribēto.

Grūtības rada tas, ka uz rajonu, tā kā mēs esam tālu no Rīgas, ne vienmēr atbrauc lektors, kurš izsmeļoši prot izklāstīt tēmu. Propagandisti nevar regulāri ierasties uz šiem semināriem, jo, pārejot uz saimniecisko aprēķinu, viņi ir saistīti ar tiešo darbu.

Pēc iespējas izmantojam republikāniskos semināru.

Gribas pieskarties jautājumam par politisko mācību propagandista darba stimulēšanu. Rajonā ir labi piemēri: Līvānu stikla fabrikas, Līvānu būvmateriālu un konstrukciju kombināta un citi kolektīvi propagandistiem atmaksā ceļazīmes tūrisma braucieniem pa PSRS.

Perspektīvā redzu, ka šeit jāstrādā ar saimnieciskajiem vadītājiem, lai atrastu līdzekļus un pateiktu paldies cilvēkiem par šo grūto darbu, lai propagandistus nenoslogotu ar citiem sabiedriskajiem pienākumiem.

Uzskatu, ka pilnīgi vēl neizmantojam tās iespējas, ko dod marksisma-ļeņinisma universitāte. Bet tā var dot sistemātisku zināšanu bloku kādā noteiktā jautājumā.

Vēl gribu pieskarties jautājumam par neapmierinošo materiāli tehnisko bāzi gan republikā, gan arī rajonā. Domāju, ka šajā tehnikas laikā ar tik primitīviem līdzekļiem kā diaprojektors ar novecojušām filmām vai morāli novecojusi kinoaparatūra jau nu nekādi propagandists klausītāju piesaistīt nevar. Sen pienācis laiks propagandā izmantot videoiekārtas, kompjūterus. Nauda iegādei, protams, atrastos, taču, kur lai to visu novietot? Te republikas Politiskās izglītības namam ir novietni jādomā.

Ideoloģiskajā darbā būtiska loma agrāk bija politinformatoriem, tagad praktiski šī forma sevi vairs neattaisno tādā veidā, kā bija, jo informācijas daudzums ir pietiekošs.

Jā, informācijas, protams, ir ļoti daudz, taču tās izpratne un zināšanu sistematizācija izpaliek. Un kopīga kolektīva viedokļa attiecīgi nav.

Tādēļ pirmorganizācijām vajadzētu atrast piemērotus aģitatorus, kuri sistemātiski strādātu ar cilvēkiem individuāli vai mazās grupās. Bet līdz šim aģitatoru darbs notika galvenokārt pirmsvēlēšanu laikā, bet tas jau ir pavisam cits uzdevums.

Vēl viena no ideoloģiskā darba formām, kad partijas rajona komitejas lektori, vadītāji tiekas ar darba kolektīviem, ir vienotā politdiena. Esam izanalizējuši tās efektivitāti un nonākuši pie secinājuma, ka sasniegtais neapmierina. Tāpēc izveidojām jaunas grupas. To sastāvā ir partijas rajona komitejas aparāta darbinieks, kurš runā kolektīvā par rajonā noteikto kopīgo tēmu, bet pārējie galvenokārt ir saimnieciskie vadītāji, kas stāsta par savu tiešo darbu, atbild uz jautājumiem. Šie jautājumi interesē lielu daļu rajona iedzīvotāju, taču neesam panākuši atbilžu regulāru sniegšanu laikrakstā «Ļeņina Karogs».

Uzskatu, ka tas ir mūsu nepadarītais darbs.

●

No visa iepriekš teiktā izriet secinājums, ka nekas nevar aizstāt dzīvo vārdu, tāpēc jābūt kolektīvos, jāzina to morāli psiholoģiskais klimats un jāpalīdz cilvēkiem izurbties cauri samilzušajām problēmām.

I. JANSONE,

Latvijas KP rajona komitejas sekretāre

Par Līvānu sociālo attīstību

Kā jau informējām, rajona Tautas deputātu padomes kārtējā sesija apsprieda Līvānu pilsētas tālākas attīstības perspektīvas. Šodien publicējam sesijā pieņemto lēmumu un iepazīstinām ar Līvānu sociālās attīstības pasākumu plānu.

RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES
LĒMUMS
PAR PASĀKUMU PLĀNU LĪVĀNU
SOCIĀLAJAI ATTĪSTĪBAI LĪDZ 1995. GADAM

Noklausījusies un apspriedusi rajona izpildkomitejas priekšsēdētāja vietnieka deputāta J. Kokora referātu, rajona Tautas deputātu padome nolemj:

1. Apstiprināt Līvānu sociālās attīstības plānu laika posmam līdz 1995. gadam.

2. Lūgt Latvijas PSR Veselības aizsardzības ministriju atrisināt XIII piecgadē jautājumu par piebūves celtniecību Līvānu zonālajai slimnīcai.

3. Lūgt Latvijas PSR Tautas izglītības ministriju atrisināt XIII piecgadē jautājumu par piebūves celtniecību Līvānu 1. vidusskolai.

4. Lūgt Latvijas PSR Valsts kultūras komiteju paredzēt XIII piecgadē Daugavai pieguļošās teritorijas reģenerācijas projektēšanu un projekta realizāciju Kultūras fonda Daugavas programmas ietvaros.

5. Lūgt Latvijas PSR Ministru Padomi atrisināt jautājumu par apkārtceļa izbūvi cauri Līvānu rūpniecības mezglam un jautājumu par maģistrālās Rīgas ielas un tilta pāri Dubnai nodošanu apkalpošanai Latvijas PSR Transporta un ceļu saimniecības ministrijai.

Izpildkomitejas priekšsēdētājs J. VUCĒNS
Sekretārs V. GERTMANIS

PASĀKUMU PLĀNS LĪVĀNU SOCIĀLAJAI ATTĪSTĪBAI LAIKA POSMĀ LĪDZ 1995. GADAM
(IZKLĀSTS)

VESELĪBAS AIZSARDZĪBA

1. **Vecās aptiekas paplašināšana vai jaunas aptiekas celtniecība.** (Izpildes termiņš — 1990. — 1992. gads. Pasūtītājs — centrālā rajona slimnīca, darbuzņēmējs — kapitālās celtniecības nodaļa. Finansēšanas avots — valsts kapitālieguldījumi. Objekta vērtība — 150 tūkstoši rubļu. Atbildīgais par izpildi — centrālā rajona slimnīca.)

2. **Infekcijas slimību slimnīcas celtniecība.** (Izpildes termiņš — 1992. — 1993. gads. Pasūtītājs — centrālā rajona slimnīca, darbuzņēmējs — kapitālās celtniecības nodaļa. Finansēšanas avots — valsts kapitālieguldījumi. Objekta vērtība — 1,5 miljoni rubļu. Atbildīgais par izpildi — centrālā rajona slimnīca.)

KULTŪRA

1. **Estrādes celtniecība.** (Izpildes termiņš — 1990. — 1991. gads. Pasūtītājs — Līvānu pilsētas izpildkomiteja, darbuzņēmējs — rajona dzīvokļu un komunālās saimniecības apvienība. Finansē Līvānu pilsētas izpildkomiteja. Objekta vērtība — 400 tūkstoši rubļu. Atbildīgais par izpildi — Līvānu pilsētas izpildkomiteja.)

2. **Līvānu pilsētas muzeja izveidošana (muzejam paredzētās ēkas restaurācija).** (Izpildes termiņš — 1990. — 1991. gads. Pasūtītājs un darbuzņēmējs — Līvānu pilsētas izpildkomiteja. Finansē — Līvānu pilsētas izpildkomiteja. Objekta vērtība — 300 tūkstoši rubļu. Atbildīgais par izpildi — Līvānu pilsētas izpildkomiteja.)

IZGLĪTĪBA

1. **Bērnudārza (ar 275 vietām) celtniecība Larčenko ielā.** (Izpildes termiņš — 1990. gads. Pasūtītājs — kapitālās celtniecības nodaļa. darbuzņēmējs — PMK. Finansēšanas avots — valsts kapitālieguldījumi. Objekta vērtība — 700 tūkstoši rubļu. Atbildīgais par izpildi — rajona izpildkomiteja.)

2. **Slēgta peldbaseina celtniecība.** (Izpildes termiņš — 1992. — 1994. gads. Pasūtītājs un darbuzņēmējs — kapitālās celtniecības nodaļa. Finansē Līvānu pilsētas izpildkomiteja. Objekta vērtība — 200 tūkstoši rubļu. Atbildīgais par izpildi — Līvānu pilsētas izpildkomiteja.)

SPORTS

1. **Rekonstruēt pilsētas stadionu.** (Izpildes termiņš — 1991. gads. Pasūtītājs un darbuzņēmējs — Līvānu pilsētas izpildkomiteja. Finansēšanas avots — līdzdalības iemaksas. Objekta vērtība — 300 tūkstoši rubļu. Atbildīgais par izpildi — Līvānu pilsētas izpildkomiteja.)

SAKARI

1. **Sakaru mezgla celtniecība.** (Izpildes termiņš — 1989. — 1990. gads. Pasūtītājs — sakaru mezgls, darbuzņēmējs — PMK. Finansē — sakaru mezgls. Objekta vērtība — 150 tūkstoši rubļu. Atbildīgais par izpildi — sakaru mezgls.)

TIRDZNIECĪBA

1. **Universālveikala celtniecība Dubnas labajā krastā.** (Izpildes termiņš — 1990. — 1991. gads. Pasūtītājs — rajona patērētāju biedrību savienība, darbuzņēmējs — PMK. Finansē — Latvijas Patērētāju biedrību savienība. Objekta vērtība — 600 tūkstoši rubļu. Atbildīgais par izpildi — Latvijas Patērētāju biedrību savienība.)

2. **Noliktavu (divi angāri) celtniecība Līvānu patērētāju biedrībai.** (Izpildes termiņš — 1991. — 1992. gads. Pasūtītājs un darbuzņēmējs — rajona patērētāju biedrību savienība. Finansē — rajona patērētāju biedrību savienība. Objekta vērtība — 150 tūkstoši rubļu. Atbildīgais par izpildi — rajona patērētāju biedrību savienība.)

3. **Panākt divreizēju pilnpiena produkcijas piegādi pilsētas tirdzniecības tīklam.** (Izpildes termiņš — 1989. gads, Atbildīgais par izpildi — rajona patērētāju biedrību savienība.)

TRANSPORTS

1. **Izprojektēt un sākt būvēt apvedceļu.** (Izpildes termiņš — 1990. — 1992 gads. Latvijas PSR Transporta un ceļu saimniecības ministrija. Finansēšanas avots — valsts kapitālieguldījumi.)

2. **Uzcelt autostaciju.** (Izpildes termiņš — 1990. — 1991. gads. Pasūtītājs — autobusu parks, darbuzņēmējs — PMK. Finansē — autobusu parks. Objekta vērtība — 150 tūkstoši rubļu. Atbildīgais par izpildi — autobusu parks.)

3. **Panākt vecā tilta rekonstrukciju vai jauna tilta celtniecību pāri Dubnai, panākt, lai 24. ceļu remontu un būvniecības pārvalde kvalitatīvi ekspluatētu Rīgas ielu.** (Izpildes termiņš — 1989. gads. 24. ceļu remontu un būvniecības pārvalde.)

4. **Uzcelt pārceltuvi pāri Daugavai.** (Izpildes termiņš — 1990. — 1991. gads. Pasūtītājs un darbuzņēmējs — rajona sadzīves pakalpojumu kombināts. Finansēšanas avots — rajona budžets. Objekta vērtība — 20 tūkstoši rubļu. Atbildīgais par izpildi — rajona sadzīves pakalpojumu kombināts).

SADZĪVES PAKALPOJUMI

1. **Veikt projektēšanas un celtniecības darbus piebūvei pie sadzīves pakalpojumu nama.** (Izpildes termiņš — 1990. — 1991. gads. Pasūtītājs — sadzīves pakalpojumu kombināts, darbuzņēmējs — PMK. Finansēšanas avots — centralizēti kapitālieguldījumi. Objekta vērtība — 300 tūkstoši rubļu. Atbildīgais par izpildi — sadzīves pakalpojumu kombināts.)

KOMUNĀLĀ SAIMNIECĪBA

1. **Kapsētas (ar kapliču) ierīkošana, rekonstruējot 2,5 kilometrus garu piebraucamo ceļu.** (Izpildes termiņš — 1989. — 1990. gads. Pasūtītājs — Līvānu pilsētas izpildkomiteja, darbuzņēmējs — rajona dzīvokļu un komunālās saimniecības apvienība. Finansēšanas avots — rajona budžets. Objekta vērtība — 300 tūkstoši rubļu. Atbildīgais par izpildi — Līvānu pilsētas izpildkomiteja.)

2. **Viesnīcas celtniecība.** (Izpildes termiņš — 1992. — 1993. gads. Pasūtītājs — kapitālās celtniecības nodaļa, darbuzņēmējs — PMK. Finansēšanas avots — līdzdalības iemaksas. Objekta vērtība — 700 tūkstoši rubļu. Atbildīgais par izpildi — kapitālās celtniecības nodaļa.)

3. **Ziedu veikala celtniecība.** (Izpildes termiņš — 1991. — 1992. gads. Pasūtītājs un darbuzņēmējs — rajona dzīvokļu un komunālās saimniecības apvienība. Finansēšanas avots — 7 procenti atskaitījumu no dzīvokļu celtniecības līdzekļiem. Objekta vērtība — 60 tūkstoši rubļu. Atbildīgais par izpildi — rajona dzīvokļu un komunālās saimniecības apvienība.)

4. **Vecā parka rekonstrukcija, izvietojot atpūtas zonas atbilstoši izstrādātajam projektam.** (Izpildes termiņš — 1989. — 1991. gads. Pasūtītājs — Līvānu pilsētas izpildkomiteja. darbuzņēmējs — rajona dzīvokļu un komunālās saimniecības apvienība. Finansēšanas avots — rajona budžets. Objekta vērtība — 120 tūkstoši rubļu. Atbildīgis par izpildi — rajona dzīvokļu un komunālās saimniecības apvienība.)

5. **Rīgas ielas apgaismošanas rekonstrukcija.** (Izpildes termiņš — 1990. — 1991. gads. Pasūtītājs — Līvānu pilsētas izpildkomiteja, darbuzņēmējs — rajona dzīvokļu un komunālās saimniecības apvienība. Finansē Līvānu pilsētas izpildkomiteja. Objekta vērtība — 100 tūkstoši rubļu. Atbildīgais par izpildi — pilsētas izpildkomiteja un rajona dzīvokļu un komunālās saimniecības ražošanas apvienība.)

Lemj veterāni

17. aprīlī notika kara un darba veterānu rajona padomes prezidija pirmā (pēc konferences) sēde. Darba kārtībā bija organizatoriskie jautājumi.

Par rajona padomes prezidija priekšsēdētāja vietniekiem ir ievēlēti Antons Logins un Donats Livdāns.

Par sekciju vadītājiem ievēlēti: Leonards Bauze — ideoloģiskais sektors, Arkādijs Slobodjers — organizatoriskais sektors, Rems Lacis — sociālais un sadzīves sektors.

Prezidijs pateicās par ilggadēju darbu veterānu padomē un pasniedza vērtīgu dāvanu padomes sekretārei Emīlijai Verzei. Atzīmēts Līvānu pilsētas padomes priekšsēdētājas Tatjanas Subas un Preiļu pilsētas veterānu padomes priekšsēdētājas Klavdijas Butovas darbs.

Apstiprināja darba plānu šī gada otrajam ceturksnim un prezidija locekļu dežūras grafiku kara un darba veterānu iestādē Rēzeknes ielā 36.

Visu rajona kara un darba veterānu zināšanai: tālrunis izziņām — Preiļos 23356. Prezidija locekļi dežurē ceturtdienās no pulksten 11.00 līdz 16.00.

Padomju priekšsēdētājiem iesākām ieplānot braucienu uz Draudzības kurgānu šī gada 1. un 2. jūlijā.

A. ŠIŠOVS,
kara un darba veterānu rajona padomes priekšsēdētājs

Meklējam gleznu

Gan prieka, gan pārsteiguma un savilnojuma mirkļus pārdzīvoja preilieši, kas 22. aprīlī iegriezās rajona kultūras namā, lai noskatītos Preiļu 1. vidusskolas drāmas kolektīva izrādi «Romeo un Džuljeta».

Divas dienas pirms tam — 20. aprīlī — šī izrāde notika Sutru ciema klubā. Atceļā notika neparedzēts atgadījums, kas visus ārkārtīgi sarūgtināja. Pārvedot dekorācijas, pazuda viena no divām dekorācijās paredzētajām gleznām.

Iespējams, kāds no mūsu laik raksta lasītājiem to redzējis vai atradis uz ceļa maršrutā Sutri — Preiļi.

Preiļu 1. vidusskolas skolēni un pedagogi būs ļoti pateicīgi cilvēkam, kas pret atlīdzību atgriezīs šo gleznu dramatiskajam kolektīvam. (Precizēju — nekādas vēsturiskas vai mākslinieciskas vērtības mīnētajam darbam nav. Tas ir rajona mākslinieka veidots 15. gadsimta gleznas fragmenta atdarinājums.)

Maijā vēlreiz varēsim noskatīties V. Sekspīra «Romeo un Džuljetu» rajona kultūras namā. Un ļoti gribas ticēt, ka tad uz skatuves, pateicoies jūsu atsaucībai, netrūks itin nevienas no iecerētajām dekorācijām.

Pēc dramatiskā kolektīva locekļu lūguma — S. JOKSTE

Par tautas cienīgu, ļeņinisku suverenitāti

PĒTERIS ZEILE,
profesors, filozofijas zinātņu doktors

(Turpinājums. Sākums 46., 47., 49. numuros.)

Republikas suverenitāte var būt reāla un mērķtiecīgi funkcionāla tikai tad, ja tā būs vispusīga, ja aptvers nevis kādu atsevišķu vai dažas, bet visas eksistenciāli, vitāli būtiskas sfēras. Protams, izņemot divas Ļeņina atzīmētās — aizsardzības un ārpolitikas (kaut arī pēdējā republikas attieksmē pret ārpasauli paplašināma). Valodu un pilsonības statusu, ekonomisko un politisko sfēru, nacionālās attiecības, atklātību un personības tiesisko aizsardzību. Viss ir savstarpēji saistīts, taču ekonomika ir visa pamats un tās līdzšinējā centralizēti birokrātiskā resoriski diktatoriskā sistēma ir saimnieciski neefektīva, amorāla, tāda, kas rada sociālo netaisnīgumu, ekoloģisko krīzi, veicina bezjēgas migrāciju, saasina nacionālās attiecības un ierobežo republikas nacionālo suverenitāti.

Tas ir mūsdienu Jātnieks ar pātagu, kas nodara ļaunumu kā nacionālajām republikām, tā Krievijai. Dziļa taisnība akadēmiķim J. Stradiņam, kad Zinātnieku savienības kongresā viņš uzsvēra, ka «Latvija nevar būt brīva, ja nebūs brīva Krievija». M. Gorbačovs uzsvēris, ka «resoru intereses mums ir ļoti hipertrofētas, ka dažviet tās izvēršas diktātā. Bet vai Krievija to nejūt?» Un biedrs Gorbačovs izvērsti parāda, kādu ļaunumu resoru nesapratība, ekstensīvā saimniekošana nodarījusi Krievijas Nemelnzemes apgabaliem, kuru lauki iztukšoti no cilvēkiem, milzīgas zemes platības aizaug krūmiem. Bet kādreiz šie novadi spēja apgādāt ar pārtiku ne tikai pašu zemi, bet saražot labību arī eksportam. Bet tieši no šiem novadiem komplektējas Latvijas un citu Baltijas republiku migrantu lielais korpuss.

Pēc 1979. gada skaitīšanas datiem ap 25 milioni krievu dzīvoja ārpus Krievijas (tagad šis skaitlis, protams, ir daudz lielāks, tiek minēti 60 miljoni), un visi saprātīgie Krievijas prāti ne pa jokam satraukušies par Krievijas iztukšošanos, kultūras nepietiekamību, klaiņošanu, kosmopolītisko tendenču pieaugumu un nacionālās piederības apziņas zaudēšanu. Vai tas ir tas internacionālisms, ko daži tā grib «uzkarsēt» un pasniegt kā spēka strēbienu citiem? Tas tiek pasniegts arī spārnotās tēzes «vajag justies visur kā mājās» veidā, šim nolūkam ir sacerēta pat īpaša visiem zināma dziesmiņa. Bet tādu jušanos Balzaks nosauca par kosmopolītisku un teica, ka visur kā mājās jušanās zīmīga karaļiem, staigulēm un zagļiem.

Pēdējā laikā vispusīgi un argumentēti ir parādīts un pierādīts, ka ļaunumu ekonomikai, dabai, cilvēku veselībai, viņu sociālajai un nacionālajai pašcieņai nodara resoriskais Jātnieks ar pātagu (direktīvo zizli, pavēli, instrukciju) rokās. Te minēsim tikai dažus faktus. Katastrofālās ekoloģiskās situācijas (sevišķi Rīgā, Olainē, Ventspilī), sociālās dzīves nenokārtotības, veselības aizsardzības un medicīniskās aprūpes nepietiekamības dēļ mūsu republika sasniegusi pirmās vietas Savienībā iedzimto anomāliju, sieviešu neauglības, nedzīvi dzimušo bērnu, mirstībā no saindēšanās un traumām, toksikomānijas, sirds un asinsvadu slimību, hepatīta un citu kaišu ziņā. Sievietes mūžs Rīgā ir par desmit gadiem īsāks nekā ASV, bet vīriešu caurmēra mūžs pēdējos divdesmit gados samazinājies par desmit gadiem un tagad noslīdējis līdz 56 gadiem. Noziegumu skaita divkāršošanās republikā piecu gadu laikā. Pārtikas un citu preču deficīts, ko var loģiski izskaidrot ne tikai ar ražošanas mazspēju, bet arī ar to, ka apgādes normas noteiktas atbilstoši Rīgā, pārējā republikā pierakstītajiem iedzīvotājiem, bet par cik pašreiz republikā dzīvojošo un nepierakstīto skaits pēc dažām ziņām sasniedz ap 320 tūkstošus cilvēku un ik dienas te iepērkas ļoti daudz iebraucēju, pastāvot līdzšinējai kārtībai, normāla vietējo iedzīvotāju apgāde vēršas utopijā.

Tagad, izmantojot atklātības iespējas, mūsu informācijas avoti minējuši šādus faktus. No Latvijā izvietotās rūpniecības 52 procenti koncentrēti Rīgā — galvaspilsētā.

(Turpinājums sekos.)

Vēl joprojām ierindā

Antons Volonts (attēlā) caurcauri ir zemnieks. Viņš labi strādāja savā kādreizējā personīgajā saimniecībā. Pārdesmit hektāri zemes bija rūpīgi aparti un apsēti, laikā novākta raža, iekopta skaista viensēta.

Kad 1949. gada pavasarī Rauniešu pusē dibinājās kolhozi, Antonu Volontu, demobilizēto karavīru, kaimiņi ievēlēja par pirmās kopsaimniecības «Padomju Armija» priekšsēdētāju. Šajā amatā viņš nostrādāja trīs gadus. Kā saka, pēc labākās sirdsapziņas. Vēlāk piedalījās visos kolhoza «Nākotne» darbos.

Tagad Antonam Volontam rit jau 76. mūža gads. Daudz piedzīvots, pieredzēts. Labākie gadi atdoti cīņai pret vācu fašistiskajiem iebrucējiem, kolhoza celtniecībai. Bet veterāns joprojām ir vēl ierindā — piedalās vieglākos kolhoza darbos, izpalīdz ar padomu jaunajiem.

J. AIZKALNA teksts,

J. SALNAVIEŠA foto

Kas devis mums šīs tiesības?

● Aktuāls temats

LIVDĀNOS, Aglonas nomalē, būvbedrē jau tiek pielāgoti pirmie pamatu bloki, bet kaislības ap šo celtni vēl arvien nenorimst. Tāpēc, ka objekts nav ikdienišķs, — Daugavpils celtnieki liek pamatus vecu ļaužu pansionātam. Dzīve Saleniekos viņiem nemaz nav tik salda, jo šī mītne ir pavisam novecojusi. Bez tam Salenieku pansionāts sen vairs nespēj uzņemt visus rajona vecīšus un večiņas, daudziem no viņiem (apmēram 70 cilvēkiem) savas dzīves norietā nākas kļūt par «vēja dzītiem», tādā veidā saraujot visas saites ar dzimto novadu.

Tātad republikas Ministru Padomes lēmums par jauna pansionāta celtniecību rajonā ir likumsakarīgs un tieši laikā.

Par to, ka celtniecība ir nepieciešama, nešaubījās neviens. Cits jautājums — vietas izvēle nākamajam pansionātam. Tas atsevišķos cilvēkos radīja neapmierinātību. Vieni uzskata, ka tādējādi no mājām tiek attālinātas ganības. Psiholoģiska rakstura motīvi, tie dziļākie, ir tādi: dzīvojām, knapinājāmies, tagad ieradās celtnieki, sarakņāja visu zemi, no rīta līdz vakaram rūc tehnika, visapkārt troksnis, kņada. Bet ir vēl viena nianse: it kā nepatīkamā kaimiņu būšana, jo līdz šim vēl dažs labs mūsdienās vārda «pansionāts» vietā atzīst par labāku citu — nabagmāja.

Bet, lai paliek minējumi, dosim vārdu oficiālām personām, kurām bija sakars ar pansionāta vietas izvēli.

J. Desainis, rajona izpildkomitejas priekšsēdētāja vietnieks:

— Visu izšķīra tas, ka tika nolemts celt ne vienkārši pansionātu ar 150 vietām, bet būvju kompleksu ar kinozāli, bibliotēku, veļas māju, kapliču, ar māju apkalpojošajam personālam. Un, protams, ar katlu māju (kam sekos baznīcas apkures ierīkošana), attīrīšanas iekārtām. Kopā par četriem miljoniem rubļu un tikai uz republikas Sociālās nodrošināšanas ministrijas rēķina.

Pēc manām domām, izdevīgāk ir «piesaistīt» visus šos objektus tādai apdzīvotai vietai kā Aglona ar diezgan atpalikušu sociālo infrastrukūru nekā Saleniekiem, kas tuvākajā nākotnē nesola nekādas perspektīvas.

V. Nikolajevs, rajona arhitekts:

— Man nav saprotams, pēc kādām morālām kategorijām vadās cilvēki, kuri protestē pret savu ciltsbrāļu eksistenci civilizētajā pasaulē. Jebkuram cilvēkam ir tiesības būt par pilnvērtīgu sabiedrības locekli, neskatoties uz vecumu, un mēs neesam tiesīgi liegt viņiem šo prieku. Aglona tam pilnībā atbilst. Nevar, starp citu, aizmirst arī to, ka pansionāta iemītnieki pārsvarā ir ticīgie ļaudis, un viņiem dzīvesvieta netālu no baznīcas, neapšaubāmi, sniegs garīgu atbalstu.

No arhitektūras viedokļa nākamā pansionāta ēka neko nesabojās, jo vizuāli tā ne ar ko nekontaktējas.

Lūk, šāda veida informāciju saņēmu pirms brauciena uz Aglonu kopā ar rajona izpildkomitejas priekšsēdētāju J. Vucēnu, viņa vietnieku M. Mihailovu un kulta lietu vecāko inspektoru A. Upenieku. Ilgi staigājām pa būvlaukumu, mēģinājām iedomāties, kā šeit iekļausies mūsdienīga celtne, kas būvēta pēc individuāla projekta ar vienvietīgām un divvietīgām istabām, kā tā izskatīsies uz gatera un zāles miltu agregāta fona (pēdējo, starp citu, ir plānots noņemt). Nonācām pie secinājuma, ka tieši šeit ir ļoti svarīgi visu labiekārtot un apzaļumot. Tātad arī celtniekus līdz darbu pilnīgai pabeigšanai nevar atlaist, un pansionāta iemītniekiem, tā personālam būs jāpastrādā, lai celtnes iederētos apkārtnē, nebojājot ainavu.

«Klupšanas akmens» pašlaik ir attīrīšanas iekārtas. Pirmais variants netika pieņemts, jo komunikācijas tika projektētas baznīcas, republikas nozīmes arhitektūras pieminekļa, tuvumā. Sākušies citu lēmumu meklējumi, izstrādāts projekts, bet sakarā ar to, ka plānots pansionātu nodot ekspluatācijā 1990. gadā, bet vēl agrāk nodos energoceltniecības Daugavpils pārvietojamās mehanizētās kolonnas dzīvojamo māju, nolemts tās pagaidām pieslēgt pie esošajām iekārtām.

Stāvam vietā, kur Aglonas ezerā ietek neliela notekupīte ar ūdeņiem no tuvākajiem ražošanas un sociālās nozīmes objektiem. Lai cik uzmanīgi skatāmies, nekāda ūdens sakustēšanās nav pamanāma. Arī raksturīga smaka nav jūtama. Ezera krastā mierīgi peld pīļu saime. Mūsu gids — Aglonas bazilikas dekāns P. Onckulis apstiprina, ka arī zivju ezerā ir ne mazums. Sodien, protams, pāragri spriest, kā izmainīsies šī idille pēc vēl divu objektu nodošanas ekspluatācijā. Bet speciālisti apstiprina, ka daži desmiti kubikmetru bioloģiski attīrīta ūdens neko nemainīs.

Bet Preiļu 24. ceļu remontu un būvniecības pārvaldei, kuras darbnīcas netālu izvietotas, ir ko padomāt. Tieši krastā iepleties iespaidīgu izmēru izlijušas eļļas plankums, tepat, pie ezera, atrodas mucas ar degvielu, eļļām. Postažu pieļāvuši arī apkārtējo māju iedzīvotāji. Ezera krasts piemētāts ar sadzīves atkritumiem, un blakus Svētā avota dzidrajiem ūdeņiem tas izskatās pat zaimojoši. Garšojam līdz zobu sāpēm aukstu un ļoti garšīgu ūdeni. Bet ūdenim no Jāņa avota, stāsta P. Onckulis, esot sēra piegarša. Tātad — kaut kas te ir, nebūtu slikti pieaicināt ģeologus. Projektētājiem gan būs nopietni jāparūpējas, lai, būvējot jauno sūkņu staciju (tā tiek plānota esošo attīrīšanas iekārtu vietā, jaunās tiks izvietotas ārpus ciemata), nepārrautu vērtīgu avotu dzīslas. To gan celtniekiem neviens nepiedos.

Pārējos jautājumos manu cēlabiedru domas sakrīt: pansionāts būs vietā, tā celtniecība dos ciematam tikai labumu. Arī vietējām varas iestādēm nav nekādu iebildumu. Bet, ja runā par viena otra personiskajām interesēm, tad sapātīgi domājoši cilvēki agri vai vēlu tās upurē sabiedrības labā. Tā ir bijis visur un vienmēr.

I. KOROĻOVA

Manā skatījumā: valodu likumprojekts

Labprātīgi, bez piespiešanas

UZMANĪGI izlasot likumprojektu par valodām, es nonācu pie secinājuma, ka atsevišķi tā panti ir pretrunā ar PSRS Konstitūciju. Piemēram, prasības zināt un pielietot kā latviešu, tā krievu valodu tādā apjomā, kāds nepieciešams attiecīgo darbinieku profesionālo pienākumu veikšanai, ir pretrunā ar PSRS Konstitūcijas 36. un 40. pantu. 40. pantā ir teikts: «PSRS pilsoņiem ir tiesības uz darbu — proti, tiesības dabūt garantētu darbu ar samaksu, kas atbilst darba daudzumam un labumam un nav mazāka par valsts noteikto minimumu, — ieskaitot tiesības izraudzīties profesiju, nodarbošanos un darbu atbilstoši savam aicinājumam, spējām, profesionālai sagatavotībai un izglītībai, un ievērojot sabiedrības vajadzības.» 36. pants skan šādi: «Dažādu rasu un nacionalitāšu PSRS pilsoņiem ir vienlīdzīgas tiesības. Šīs tiesības nodrošina iespēju lietot dzimto valodu un citu PSRS tautu valodas.»

Pieņemt likumu, kurā formulētas minētās prasības, nozīmētu, ka daudziem tūkstošiem kvalificētu speciālistu, kuri nezina vai slikti pārvalda latviešu valodu, ir jāatstāj darbs, kas atbilst viņu spējām un aicinājumam. Tātad likums vispirms aizskars gandrīz miljonu krievu valodā runājošo republikas iedzīvotāju intereses. Darbinieka atlaišanu vienmēr var izskaidrot ar to, ka viņš nepietiekami pārvalda latviešu valodu, ir tikai sarunvalodas ieman as. Tiem, kas šodien nav ieinteresēti stingri pieturēties PSRS Konstitūcijai, uzskatot to par stagnācijas laika dokumentu, ir jāatgādina vispasaules un jebkuras valsts tiesību galvenā prasība: pieņemtais likums darbojas līdz tam laikam, kamēr noteiktajā kārtībā nav atcelts. PSRS Konstitūcija minētajā jautājumā pilnībā atbilst starptautisko tiesisko aktu prasībām.

Likumiem ir jāsaliedē sabiedrība, jānostiprina tās vienotība, bet ne jāierobežo dažādu nacionalitāšu pilsoņu tiesības un brīvības. Valodu likumprojektā ir garantētas tiesības izmantot latviešu valodu (bet kas un kad šīs tiesības ir atcēlis) un tikai garāmejot atzīmēts, ka krievu valoda līdzās latviešu valodai ir viens no sazināšanās līdzekļiem starp tautībām (tiesības uz to nav rakstītas).

Dažu publikāciju autori atsaucas uz V. I. Ļeņina darbiem. Piemēram, marta numurā laikrakstā «Ļeņina Karogs» Preiļu 1. vidusskolas skolotāja I. Lakševica rakstā «Latvijai — latviešu valodu» raksta, ka detalizētu kodeksu veiksmīgi var izveidot tikai nacionāli, kuri dzīvo attiecīgajā republikā. Taču citēt V. I. Ļeņinu vajag pilnībā, izmantojot arī tādus citātus: «Mēs negribam tikai vienu — piespiešanas elementu. Mēs negribam paradīzē dzīt ar nūju, jo, lai arī cik skaistu frāžu jūs par kultūru nepateiktu, obligātā valsts valoda ir saistīta ar piespiešanu, iekalšanu.»

Vairums latviešu krievu valodu apguva bērnībā, sākot no bērnudārziem, skolām, diezgan augstā līmenī. Mana meita sāka iet Līvānos 5. klasē 1972. gadā. Viņai pateica, ka mācīties latviešu valodu nav obligāti. Atestātā par izglītību ailē «Latviešu valoda» ir svītra. Tā desmitiem gadu laikā krievu valodā runājošiem iedzīvotājiem ieaudzināja «mīlestību» pret savu valodu paši nacionāļi. Tagad liek iemācīties latviešu valodu trijos gados — tas ir nereāli.

Prātīgāk ir labot republikas kopējās nacionālās politikas kļūdas visiem kopā, bruņojoties ar pacietību un saprašanu, negrūžot mugurā, nenosakot ekstremālos termiņus, jo bāze latviešu valodas apgūšanai vēl ir pavisam vāja.

Mans priekšlikums.

Ir jāuzraksta un jāizdod grāmatas un mācību līdzekļi, pie tam tādi, lai tos būtu patīkami paņemt rokās un pēc tiem būtu interesanti mācīties, kā arī jāizstrādā programmas dažādu kontingentu skolēniem. Jāpaaugstina latviešu valodas pasniegšanas līmenis skolās un augstskolās, jāpanāk, lai jebkuras tautības bērni vienādi labi pārvaldītu gan latviešu valodu, gan krievu valodu. Kamēr krievu tautības iedzīvotāji neapgūs latviešu valodu, nepieciešams:

Telpas un zāles, kur notiek sanāksmes, sēdes, apgādāt ar iekārtām sinhronam tulkojumam, sagatavot nepieciešamo daudzumu sinhrono tulkotāju. Kamēr sēžu un sapulču zāles un telpas nav iekārtotas, ziņojumus gatavot divās valodās (latviešu un krievu).

Visus normatīvos dokumentus (pavēles, lēmumus), kas izstrādāti uzņēmuma iekšienē, jāizdod abās valodās (latviešu un krievu).

Latviešu un krievu valodas var lietot lietvedībā.

Uzņēmumos, kas, pārejot uz reģionālo saimniecisko aprēķinu, paliek Vissavienības ministriju pakļautībā, lietvedībai jābūt krievu valodā.

Ļoti labi par labprātīgu otrās valodas apgūšanu atsaucās izstrādātā likumprojekta par valodām autore L. Blinkena — Latvijas PSR Zinātņu akadēmijas korespondētājlocekle, savā grāmatā «Latvija un Krievija, vēsturiskie un kultūras sakari» (Rīga, Zinātne. 1987. g.). Tajā viņa izteica brīnišķīgu domu. Pats par sevi saprotams, ka valodas apgūšana ir tikai labprātīga lieta. Tāpēc tās propagandā jābūt takta un cieņas jūtām pret citas tautības cilvēkiem.

Esmu par reālo divvalodību. Domāju, ka lielākā daļa krievu, poļu, ukraiņu, baltkrievu un citu tautību pārstāvji ir gatavi un uzskata par nepieciešamību apgūt latviešu valodu. Bet tajā pat laikā ir jāatceras, ka šis process ir ilgstošs, tas prasīs pacietību, abpusēju cieņu un liels materiālos izdevumus.

Savas domas gribēju izteikt vienā no Līvānu eksperimentālās bioķīmiskās rūpnīcas partijas sapulcēm šī gada februārī, bet man pateica: «Par šo jautājumu būs atsevišķa sapulce, tad arī varēsiet izteikties...» Taču tāda sapulce rūpnīcā nenotika. Nolēmu uzrakstīt jums. Mūs uztrauc acīmredzama dažu dzimtās valodas, kultūras aizstāvju neiecietība pret visu svešo. Viņi teic, ka divvalodība nekā laba nedos un tiesības izvēlēties valodu nav vajadzīgas, ka esot laiks atteikties no internacionālisma. Ievīrze te ir acīmredzama — neviš kopā, bet atsevišķi.

Mūsu tauta savā labākajā daļā ir gudra. Un pie pareizas valodu politikas, sabiedrības uzmanības par šo jautājumu, šī gudrība palīdzēs mums atrisināt starpnacionālo attiecību problēmu.

M. NOSKOVS

Līvānos

REDAKCIJAS PIEBILDE. 1989. gada 23. aprīlī laikrakstos «Cīņa» un «Sovetskaja Latvija» publicēts Latvijas PSR valodu likumprojekta jaunais variants, kā arī Latvijas PSR Augstākās Padomes Prezidija Juridiskās nodaļas komentārs šim likumprojektam. Ar šo komentāru mūsu lasītāji, cerams, ir jau iepazinušies vai arī iepazīsies. Tāpēc citēsim tikai vienu rindkopu, kurā dota atbilde uz M. Noskova teikto par PSRS Konstitūcijas pantu pārkāpumiem:

— Projektā ietvertā norma par to, ka darbiniekiem, kuru pienākumos ietilpst saskare ar pilsoņiem, ir jāprot un jālieto kā latviešu, tā krievu valoda, apspriešanas gaitā izraisīja arī iebildumus. Tika izteikts viedoklis par to, ka šī norma ir pretrunā ar pilsoņu konstitucionālajām tiesībām — tiesībām uz darbu un izraudzīties profesiju. Šāda viedokļa nepareizība kļūst redzama, kad rūpīgāk iepazīstamies ar PSRS Konstitūciju un Latvijas PSR Konstitūciju. Latvijas PSR Konstitūcijas 38. pants tiešām garantē visiem Latvijas PSR pilsoņiem tiesības uz darbu atbilstoši savam aicinājumam, spējām, profesionālajai sagatavotībai un izglītībai (analoga norma ietverta arī PSRS Konstitūcijas 40. pantā). Kas attiecas uz tiem darbiniekiem, kuru darba pienākumos ietilpst saskare ar pilsoņiem, tad gluži loģiski būtu prasīt no viņiem valodas zināšanas kā vienu no viņu profesionālās sagatavotības

Uz starta — komjaunieši

Otro gadu pēc kārtas notika rajona komjauniešu un jauniešu spartakiāde. Šķiet, šīs sacensības kļūst par tradīciju, tāpat arī komandu skaits tajās — trīspadsmit. Acīmredzot, šim skaitlim ir kāds maģisks spēks.

Gatavojoties spartakiādei, mēs izlēmām, ka jāatstāj daži sporta veidi, kuri bija iepriekš, — interesantākie, emocionālākie: virves vilkšana, futbols. Programmā iekļāvām komandas dalībnieku lēcienus ar aukliņām.

Sacensības sākās ar futbolu. Vislabāk spēlējusies bija Preiļu 1. vidusskolas komanda, kura finālā pieveica spēcīgos Jaunaglonas arodvidusskolas futbolistus. Jāuzteic arī Preiļu patērētāju biedrības komanda (puse tās — sievietes). Viņas uzveica spēcīgos 21. PMK futbolistus. Līdzjutēju simpātijas izpelnījās tirdzniecības darbinieku komandas līdere Natālija Aleksejeva.

Visdraudzīgākā bija Preiļu siera rūpnīcas komanda. Rezultātā pirmā vieta virves vilkšanā. Sacensībās ar lecamauklu uzvarēja Riebiņu vidusskolas komjaunieši. Basketbola soda metienus visprecīzāk izpildīja Laimonis Milts, bet Raitis Zeidaks izdarīja precīzākos rokasbumbas metienus. Svaru bumbas celšanā ļoti pārliecinoši uzvarēja Raiņa kolhoza sportists Jānis Zieds—Ziediņš. Stafetē — Preiļu 1. vidusskolas komanda.

Pērn Preiļu 1. vidusskolas komanda ierindojās ceturtajā vietā.

Otro vietu izcīnīja 21. PMK komanda, kura pērn bija spartakiādes uzvarētāja. Trešajā vietā — siera rūpnīcas komjaunieši un jaunieši.

Sacensību noslēgumā savu meistarību parādīja jaunie džudisti, kuri trenējas rajona sadzīves pakalpojumu kombinātā un veselības centrā «Sakura». Spartakiādes dalībnieki jaunos sportistus sveica ar draudzīgiem aplausiem.

I. DERJAGINS,

komjaunatnes rajona komitejas otrais sekretārs

SPORTS

Pavasara darbu ieskaņā — rajona vadošo darbinieku spartakiāde. Ar tām pašām rūpēm kā iepriekš. Vai atkal dalībnieku (konkrēti — iestāžu un uzņēmumu, padomju saimniecību, kolhozu vadošo darbinieku) sacensībās būs mazāk nekā mājās palicēju? Vai atkal dažam labam sporta entuziastam tik ļoti gribēsies glābt savas firmas godu, ka viņš būs gatavs uz sacensību dienu kļūt par «vadošo» (vismaz par viņa vietnieku), lai tikai fizkolektīvs savāktu obligātās ieskaites rajona sporta spēlēm? Vai šīs sacensības kļūs par labu sportisku saietu, kad vadītāji mēģinās iedzīvināties rajona sporta dzīves problēmās un vajadzībās, kad radīsies ciešāka sadarbība starp sporta dzīves un uzņēmumu, saimniecību vadītājiem?

Acīmredzot, daļēji, jā. Jo starp sacensību dalībniekiem bija komandas, kuru priekšgalā — uzņēmuma vadītājs, neskatoties ne uz gadu skaitu, interesēm, varbūt dažkārt arī sportiskajām spējām. Es domāju Līvānu eksperimentālo biokīmisko rūpnīcu, republikānisko projektēšanas un mājbūves trestu, rajona sadzīves pakalpojumu kombinātu, padomju saimniecību «Rudzāti», Līvānu stikla fabriku, Preiļu sakaru mezglu, K. Marksa kolhozu un kolhozu «Sarkanā ausma», dzīvokļu un komunālās saimniecības apvienību, «Lauktehniku», 24. ceļu remontu un būvniecības pārvaldi un vēl dažus citus kolektīvus.

— Ne jau uz olimpiskajām spēlēm braukuši un ne jau cīņa uz dzīvību un nāvi, tāpēc būtu interesantāk satikties ar kolēģiem no visiem uzņēmumiem un nevis ar viņu «dublieriem», — tādās domās bija tie drosmīgie, kuri savu brīvo svētdienu pavadīja Preiļu sporta bāzēs. Un vienlaikus lūdza caur avīzi izteikt savu gribēšanu nākamgad šautuvē, krosa trasēs, dambretes spēlēs, jautrajā stafetē utt., satikties, teiksim ar agrofirmas «Sarkanais Oktobris» un tās daudzo uzņēmumu, ar Kirova kolhoza vadošajiem darbiniekiem un nevis ar fizkolektīva komandu. Arī ar centrālās rajona slimnīcas (sak, lai parāda citiem arī, ka veselīgs dzīvesveids ir mediķu pārliecība, nevis tikai teorētiska propaganda) un viņiem pārējiem, kuri nevar un nevar izkustēties.

Neskatoties uz šiem dažiem «varēja nebūt», sacensības ritēja raiti. Komandas bija sadalītas četrās grupās. Pirmajā grupā visspartiskākā izrādījās Līvānu stikla fabrikas komanda ar direktoru Jevģēniju Skreiveru priekšgalā. Otrajā grupā uzvarēja ļoti saliedētā rajona tautas izglītības nodaļas komanda (vadītājs Jānis Lazda). Trešajā grupā — padomju saimniecība «Rudzāti» (direktors Leonards Spūlis). Starp skolu kolektīviem dalībnieku nebija daudz. Uzvarēja Preiļu kooperatīvā arodvidusskola (direktore Tamāra Elste).

A. IĻJINA

...un rajona vadošie darbinieki

ATTĒLOS:

jautrajā stafetē republikāniskā projektēšanas un mājbūves tresta priekšnieks Verners Veide;

krosā vislabākais rezultāts bija padomju saimniecibas «Rudzāti» pārstāvim Voldemāram Mālniekam.

J. SILICKA foto

Jaunās grāmatas

Krājumā **«Mīta sabrukums. Laiks, notikumi, cilvēki»** apkopoti materiāli par tā sauktajiem «baltajiem plankumiem» PSKP un PSRS vēsturē. Stāstīts, kā tapa V. I. Ļeņina «Vēstule kongresam», par J. Staļinu un N. Hruščovu, par N. Buharinu, S. Koroļovu, N. Vavilovu, kā arī par A. Višinski, L. Beriju un T. Lisenko. Grāmata paredzēta plašam lasītāju lokam.

Sērijā «Imperiālisms, notikumi, fakti, dokumenti» iznākusi J. Zeļenska grāmata **«Kontrabanda — alkatīgo bizness»**. Autors apraksta lielu apmēru naftas, dimantu un zelta kontrabandas operācijas Tuvajos Austrumos un Āfrikas kontinentā, atklāj kontrabandistu pagrīdes organizāciju sakarus ar mafiju un kapitālistisko zemju valsts iestādēm.

Mācību līdzeklī «Saimniecīskais aprēķins un pašpārvalde kolhozu un padomju saimniecību darba kolektīvos» partijas XXVII kongresa un PSKP CK plēnumu garā izgaismoti daudzi jautājumi, kas saistīti ar kolhozu un padomju saimniecību pāreju uz pilnīgu saimniecisko aprēķinu, atmaksāšanos un pašfinansēšanu.

A. Dirnēna grāmatā **«Lauksaimnieciskās ražošanas operatīvā vadīšana»**, ievērojot PSKP XXVII kongresā izvirzītos uzdevumus, iztirzāti lauksaimnieciskās ražošanas vadīšanas teorētiskie pamati un principi, galvenā uzmanība pievērsta vadītāja darbības dažādiem aspektiem.

Sērijā «Cilvēks un likums» iznākusi I. Bišera un A. Pāžes grāmata **«Administratīvā atbildība»**.

R. Vilciņa un P. Laka populārzinātniskā grāmata **«Cilvēka faktors: vadīšanas sociāltehnoloģija»** skaidro un raksturo cilvēka faktora būtību, attīstību un tā svarīgākos aktivizācijas līdzekļus — vadīšanas metodes.

Sabiedrībai demokratizējoties, nepieciešams izkopt kritizētājdarbības kultūru, izstrādāt attiecīgu rīcības kodeksu jeb «spēles noteikumus». Pazīstamais filozofs Raitis Vilciņš grāmatā **«Palīdzība stiprajiem. Kritika un paškritika: spēles noteikumi»** sniedz kritikas un paškritikas filozofisko un psiholoģisko «portretu». Saistošā formā viņš parāda, ka kritika un paškritika ir ļoti svarīgs indivīda un sabiedrības dzīves elements. Kritiku attīstīt vai bloķēt vienmēr ieinteresēti konkrēti laikmeta spēki un to ietvaros — noteikti personības tipi.

Grāmata pirmām kārtām adresēta jaunatnei.

Krājumā **«Mācieties domāt kopš jaunības»** iekļauti ievērojamā padomju filozofa E. Iljankova darbi par materiālistisko dialektiku un estētiku.

D. Didro. **«Ramo brāļadēls»**. Šīs sērijas «Avots» kārtējais izdevums ietver sevī vienu no D. Didro nozīmīgākajiem sacerējumiem, kurā groteski un nesaudzīgi atainota Francijas sociālā un kultūras dzīve XVIII gadsimtā, izmantojot daillitera tūras paņēmienus, lai paustu vai attēlotu tās daudzās pozas, ko cilvēkam spiež ieņemt dzīvē viņa gara, gribas un miesas nabadzība.

Marinas Kosteneckas grāmatas **«Esmu nolemta dzīvei...»** pamatā — autores publicistiskie raksti republikas periodiskajā presē. To vadmotīvs — mūsu atbildība par jaunās paaudzes tikumisko audzināšanu.

V. Baiko grāmatā **«Atbildība par katru: pretalkohola cīņas sociāli psiholoģiskie aspekti»** aplūkotas pretalkohola cīņas problēmas.

Autors R. Gerke, kurš vairāk nekā 30 gadus nodarbojas ar hipnozi un suģestiju, grāmatā **«Hipnoze un suģestija»** iepazīstina ar šo parādību būtību, ar vairāku psihoterapijas metožu izmantošanu ārstniecībā.

V. Lindes grāmatā **«Sporta ābece»** sniegti padomi, kā panākt, lai jaunākā skolas vecuma bērni ģimenes apstākļos apgūtu sporta ābeces būtību, lai viņi sadraudzētos ar fizisko kultūru.

Ģimenes enciklopēdija (ĢE) 3 sējumos ir plašs populārzinātnisks, bagātīgi ilustrēts izdevums ĢE 1. sējumā aplūkotas ģimenes dzīves norises, sākot ar laulības partnera izvēli, bērnu audzināšanu un paaudžu attiecību problēmām.

G. Zeltiņa, A. Uzulniece. **«Marija Leiko»**. Marija Leiko ir ievērojama teātra un kino aktrise, kuras ekspresīvajā tēlojumā trausla sievišķība un savdabīgs valdzinājums apvienojās ar traģisku spēku. Mākslinieces ilgus gadus strādāja Vācijā, bija ievērojama vācu režisora M. Reinharta aktrise, filmējās. M. Leiko viesizrādēs Rīgā plašu skatītāju slāņu uzmanību piesaistīja ar modernās sievietes dvēseles dzīves psiholoģiski piesātinātu atklāsmi.

Andreja Dripes grāmata **«Mazā brīvība»** ir publicistisks romāns no nesenās pagātnes, stāsta par astoņdesmito gadu ikdienas rūpēm.

Grāmata **«Veci, tēti»** ir trešais Klāva Elsberga dzejas krājums, kur apkopoti galvenokārt pēdējos mūža gados tapušie dzejoļi.

Māras Cielēnas pirmajā grāmatā **«Mazliet siltuma, mazliet smaržas»** ievietoto dzejoļu galvenā tēma — Rīga.

Ernesta Hemingveja izlasē **«Salas straumē»** ietverti četri romāni: «Uz saule lec», «Kam ir un kam nav», «Pāri upei koku paēnā», «Salas straumē». Galvenos varoņus vieno vīriskība, izturība un nesalaužama griba.

Amerikāņu rakstnieka Tomasa Gifarda romāna **«Ledainais vējš»** pamatā ir vēstījums par fašisma atdzimšanas briesmām.

Ievērojamā amerikāņu rakstnieka Torntona Vaildera romāns **«Astotā diena»** stāstīts, kā nevainīgi uz nāvi notiesāta cilvēka sieva un bērni cīnās un atrod savu vietu dzīvē. Romāna nosaukums ir alegorisks, tajā attēlots, kā top jauna veida cilvēki — «Astotās dienas bērni».

Slavenās detektīvromānu rakstnieces Agatas Kristi darbu krājumā **«Romāni»** ietverti trīs romāni — «Rodžera Ekroida nāve», «ABC slepkavības» un «Līķis bibliotēkas istabā».

I. BATARĀGA,

Preiļu rajona centrālās bibliotēkas vecākā bibliogrāfe

Redaktors P. PĪZELIS

AIZKALNES CIEMA DAUGAVIEŠU KAPSĒTĀ

tiek rīkota kapu uzkopšanas talka šī gada 29. aprīlī plkst. 11.00.

Lūgums līdzi ņemt darba rīkus. Lūdzam savlaicīgi uzkopt pārējās kapsētas.

Aizkalnes ciema izpildkomiteja

Tava mūža gājums nebūs velts,
Tavā druvā ziedēs vārpu zelts,
Jo tu daudzus gadus graudus
zemē sēji,
Daudzus gaišus ceļus atrast spēji.
(H. Gāliņš)

Izsakām dziļu līdzjūtību piederīgajiem sakarā ar JĀŅA PAURAS nāvi.

M. Gorkija kolhoza valde

Nāks pavasars, un ziedēs jauni
ziedi,
Tik tu ar mums vairs nebūsi
nekad!
Pār tavu dzīvi mūža vakars
klājies,
Miers auklēs rokas, darbā
gurušās...
(B. Saulītis)

Skumju brīdī esam kopā ar tuviniekiem, no ALBERTA ANCĀNA atvadoties.

Darba biedri

Kā negrib sirds ticēt,
Ka cilvēks var tā —
No gaišas dienas
Aiziet mūžībā.
(A. Skalbe)

Sēroiam kopā ar audzinātāju Zentu Ancāni, no DZĪVESBIEDRA uz mūžu atvadoties.

3. (7) klases skolēni un vecāki

PĀRDOD tomātu dēstus Preiļos, Kosmonautu ielā 11.

Tas laiks, kas visu laiku skrējis,
Ir apstājies, ne rit, ne iet.
Salts klusums visu uzvarējis...
(V. Brutāne)

Izsakām līdzjūtību PĒTERA IVBUĻA piederīgajiem, no viņa uz mūžu atvadoties.

Padomju saimniecības «Rudzāti» administrācija, arodkomiteja

Baltie bērzi, šalciet klusi,
Sveicot tālos apvāršņus.
Tēva sirds ir aprimusi,
Caklās rokas mierā dus.
(Z. Purvs)

Skumju brīdī esam kopā ar Staņislavu Pauru, izvadot TĒVU pēdējā gaitā.

M. Gorkija kolhoza arodorganizācija

Daudz darba stundu kopā
nostaigājām,
Gan prieku mēs, gan bēdas
pratām kopā vīt.
Bet šodien mums no tevis
jāatvadās,
Bez tevis darba diena sāksies rīt.
(F. Bārda)

Izsakām visdziļāko līdzjūtību piederīgajiem, no ALBERTA ANCĀNA atvadoties.

Kolhoza «Rožupe» kolektīvs

PĀRDOD pusi mājas Preiļos, Brīvības ielā 46, dzīvoklis 1. Izziņas var saņemt jebkurā laikā.

Dzimtās zemes dažas pēdas
Tagad tavas mājas, tēt!
Mūsu mīla, mūsu bēdas
Nespēj tevi modināt.
(Z. Purvs)

Dalām bēdu smagumu ar Venerandu Mežinsku, TĒVU smiltājā izvadot.

Priņuļu fermas kolektīvs

Latvijas saule,
Rokas uz krūtīm man saliec,
Es aizeju projām,
Tu bērniem un mazbērniem
paliec.
(A. Skalbe)

Izsakām patiesu līdzjūtību Annai Kivriņai, guldot TĒTI smiltājā.

Kaimiņi

Es saucu tevi, tikai atbalss nava,
Un dziesma lūst kā gulbja
brēciens žēls.
Skumst kapu smilts kā izdegusi
plava,
Un rīta gaisma liekas vakars
vēls.
(A. Vējāns)

Bēdu brīdī esam kopā ar Pāvelu Pastaru, TĒVU smiltājā izvadot.

Padomju saimniecības «Rudzāti» šoferu kolektīvs

Tu, labo tēt, nu aizej klusi
Tai ceļā tālajā, no kura
nepārnāk.
(M. Bārbale)

Izsakām dziļu līdzjūtību Anitai Leitānei sakarā ar TĒVA nāvi.

Līvānu eksperimentālās biokīmiskās rūpnīcas kolektīvs

Un atmiņas ziedēs ap tevi
kā baltas ābeles.
(Ā. Elksne)

Skumstam līdzi skolotājai Zentai Ancānei, VĪRU smiltājā pavadot.

Rajona mājturības skolotājas

Ak, tu manu vecu tēvu,
Baltas maizes arājiņi,
Tavi soļi apklusuši
Garas vagas galiņā.
(T. dz.)

Dalāmies bēdās ar Kivriņu ģimeni, TĒVU un VECTĒTIŅU smilšu kalniņā izvadot.

Preiļu siera rūpnīcas kolektīvs

ĻEŅINA KAROGS

● MŪSU ADRESE: 228250, Preiļos, Komjaunatnes ielā 1.

● REDAKCIJAS TĀLRUŅI: redaktors — 22059, redaktora vietnieki — 22154, atbildīgā sekretāre — 21996, partijas dzīves un padomju celtniecības nodaļa — 21769, agrorūpnieciskā kompleksa, sporta, skolu un jaunatnes dzīves nodaļas — 21759, rūpniecības, celtniecības un kultūras nodaļas — 21985, foto korespondents — 22203, korektori, grāmatvedība, uzziņas par sludinājumiem — 22305.

Laikraksts iznāk otrdienās, ceturtdienās un sestdienās latviešu un krievu valodās. Iespiests Latvijas izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības ražošanas apvienības Daugavpils tipogrāfijā (Daugavpilī, Valkas ielā 1). Izdevniecība «Zvaigzne» (Rīgā, M. Gorkija ielā 105). Viena nos. iespiedloksne. Ofsetiespiedums.

«Ленина Карогс» («Ленинское знамя»). Газета Прейльского районного комитета КП Латвии и районного Совета народных депутатов на латышском языке.

Metiens 14 612 eksemplāri (latviešu valodā — 10 288 eks., krievu valodā — 4 324 eks.).

Indekss 68169.

Pas. 674.